A°. 1856. N°. 280.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

DINGSDAG 25 NOVEMBER.

Buitenland.

LONDEN den 22 november.

Het gerucht dat lord *J. Russell*, na tot het pairschap verheven te zijn, weder in het Ministerie komen zal, wint veld.

— *Kossuth* heeft ook te Bolton eene hevige en nog sterker dan te Manchester toegejuichte redevoering tegen Oostenrijk gehouden, een afdruk waarvan, op het verlangen der vergadering, lord *Palmerston* toegezonden wordt.

— Sir *J. Outram* is van Southampton naar Bombay afgereisd, om het bevel over de tegen Perzië bestemde Engelsche krijgsmagt op zich te nemen.

— Men had gezegd dat de kassier van een Ierschen spoorweg zich zelven het leven heeft benomen; thans blijkt het dat hij op eene gruwelijke, maar tot hiertoe niet in de bijzonderheden bekende wijze door anderen is omgebragt. Alleen weet men dat drie personen, waaronder eene vrouw, op den dag van zijn overlijden onderling in eene herberg banknoten gedeeld hebben. De directie van den spoorweg heeft eene belooning van £ 200 voor het aanbrengen van de moordenaars uitgeloofd.

— De toeneming van scheepvaart en handel op de Noord-Amerikaansche meren gedurende de laatste veertig jaren is een der verbazendste verschijnselen in de geschiedenis van den wereldhandel. Op het meer Ontario werd de eerste stoomboot ten jare 1816 te water gelaten, terwijl de stoomvaart op het meer Erie in 1814 aanving. En thans is het getal der Canadasche stoombooten en schooners welke op het meer Ontario handel drijven tot 234, met een tonnenlast van ongeveer 42,000 en tot eene waarde van £ 378,000 gestegen, terwijl de tonnenlast op de beide meren, die in 1820 nog slechts 5500 tonnen beliep en in 1840 tot 70,000 tonnen gestegen was, in 1850 reeds 215,787 en in 1855 meer dan 345,000 tonnen bedroeg.

PARIJS den 23 november.

De Keizer wordt nu stellig den 29 dezer alhier terug verwacht. Gisteren kwam Z. M. herwaarts, om het werk te bezigtigen, dat in de nieuwe overdekte galerij der Tuilerien voltooid wordt.

— De *Moniteur* kondigt aan dat de tentoonstelling van voortbrengselen der schoone kunsten den 23 maart aanstaande in het nijverheidspaleis alhier geopend en den 23 mei gesloten worden zal.

— Van dag tot dag wordt het meer waarschijnlijk dat de markies *Antonini*, de Napelsche gezant, eerstdaags deze hoofdstad zal verlaten; zelfs melden de Parijsche dagbladen, dat de Napelsche onderdanen gedurende zijne afwezigheid onder de bescherming van den vertegenwoordiger van Pruissen zullen worden gesteld.

— Berigten uit Napels van 20 dezer vermelden de uitvaardiging van een handelsverdrag tusschen het Koningrijk der Beide Siciliën en der Vereenigde Staten van Noord-Amerika. Ook werd van eene algemeene herziening van het toltarief gesproken. De Koning was nog altijd te Gaëta.

— Het officieel dagblad van Madrid behelst een besluit, waarbij de Minister van finantien gemagtigd wordt voor eene waarde van zestig millioen realen granen en meel buitenslands op te koopen en vrij van regten in te voeren.

KEULEN den 23 november.

Te Berlijn meent men grond te hebben om te gelooven dat de Parijzer Conferentien nu toch hervat zullen worden, maar blijft, al bevestigt zich dit ook, nogtans in het onzekere of dan aldaar ook andere vraagstukken dan die op de vereffening der ten opzigte van het verdrag van 30 maart gerezen geschilpunten betrekking hebben ter sprake zullen komen.

— De Landdag van Mecklenburg heeft het voorstel om tot het Tolverbond toe te treden van de hand gewezen.

— Volgens berigt uit Petersburg van 21 dezer, is de Gemalin van des Keizers tweeden broeder, den grootvorst *Nicolaas*, geboren Prinses van Oldenburg, van een zoon bevallen, en heeft de Keizer den eersten adjudant des Sultans, *Mahmud*-pacha, de ridderorde van den Witten Adelaar geschonken. De roemrijk bekende vorst *Woronzow*, die vroeger het opperbevel in den Kaukasus voerde, is den 18 dezer te Odessa overleden.

Het zooveel besproken handelsverdrag tusschen Rusland en Napels blijkt nu alleen de regeling van zekere scheepvaartregten ten doel te hebben.

LUXEMBURG den 21 november.

Toen de Kamer der Afgevaardigden den 19 dezer hare zittingen hervatte, die den 28 october geschorst waren, na de gedane verklaring dat de Regering het vertrouwen der Kamer niet meer bezat en de tegenverklaring van den president-minister *Simons* dat het Kabinet niet af zou treden, hebben de Ministers zich dan ook werkelijk op genoemden dag weder in de Kamer vertoond, hetwelk van den kant der uiterste Oppositie aanleiding tot het voorstellen van eene nieuwe verdaging gaf, waardoor alle betrekking met het tegenwoordig Kabinet voor goed zou zijn afgebroken, weshalve de meerderheid, die echter slechts zeer gering was, niet zóó ver gaan wilde, en het voorstel met 25 tegen 24 stemmen verworpen werd. Maar in de zitting van gisteren bleven de leden der Oppositie afwezig, hetwelk veroorzaakte dat geen voldoend aantal leden tegenwoordig was om geldige besluiten te nemen. Toen heeft de minister *Simons*, krachtens de volmagt waarmede hij voorzien was, de Zitting gesloten verklaard. Intusschen is er geen budget aangenomen en is men zeer benieuwd naar wat nu verder gebeuren zal. Alle bezadigden keuren het eigenwillig gedrag der Oppositie ten sterkste af, vooral dewijl ook vele leden der meerderheid voornemens bleven zich tegen de herziening der Constitutie te blijven kanten.

(Per Telegraaf.)
PARIJS den 24 november.

Volgens berigt uit Konstantinopel van 22 dezer, is *Aali*-pacha wederom als minister van buitenlandsche zaken afgetreden. — Te Pera waren 600 huizen door brand vernield.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 23 november.

H. M. de Koningin, vergezeld door HD. jongsten zoon, Z. K. H. prins *Alexander* der Nederlanden, is gisteren middag, ten 4½ ure, in goeden welstand van hare buitenlandsche reis in de residentie teruggekeerd. Z. K. H. de Prins van Oranje verwelkomde H. M. in de vestibule van het paleis.

— Naar men verneemt heeft H. M. de Koningin-Weduwe aan de vijf geredde personen van de *Ocean Home* doen toekomen eene gift van *f* 50.

— Wij vernemen dat vrijdag avond jl. in eene bijzondere zitting van het gemeentebestuur is ontvangen de heer dr. *W. Hendriksz*, directeur van het geneeskundig etablissement *Zuiderburg*. Het is wenschelijk, dat de wederopenstelling van gezegd etablissement voor de gratuite behandeling van minvermogenden het gevolg van dit onderhoud zij.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van zaturdag 22 november.*
(*Vervolg.*)

BERAADSLAGING OVER DE STAATSBEGROOTING.

De heer *ter Bruggen Hugenholtz* zou het betreuren zoo deze beraadslagingen zonder verdere discussien zouden afloopen. § 1 van het verslag der Kamer over hoofdstuk I en het antwoord daarop gegeven is van dien aard dat daarover wel beraadslaagd mag worden. De Minister van Justitie heeft als lid der Kamer eens gezegd, dat de leden der Kamer hun gevoelen rondborstig als vroede mannen moesten uiten. Hij zal dit dan ook doen. Hij wil gaarne verklaren dat ook hij de overtuiging heeft, dat het vertrouwen tusschen de Regering, de Vertegenwoordiging en de Natie onderling verbroken is, en toch is dat vertrouwen zoo hoogst noodig om krachtig en nuttig werkzaam te zijn. De oorzaak daarvan is niet alleen de optreding van dit Gouvernement, want hetgeen in de laatste maanden geschied is, is een schakel van het gebeurde in de laatste jaren; alles staat met elkander in naauw verband. In 1848 werd de behoefte tot herziening der Grondwet algemeen gevoeld, doch toen werden de stemmen, die daarop aandrongen, gesmoord. In 1844 werd het daartoe door den heer *Thorbecke* gedaan voorstel door allerlei middelen gekeerd, doch in 1848 was die aandrang niet langer te stuiten. De Grondwet van 1848 kwam tot stand, doch naauwelijks had dit plaats gehad, of de mannen, die de herziening zoolang hadden tegengewerkt, staken het hoofd op; men heeft tot bestrijding der constitutionele partij niet altijd eerlijke middelen aangewend; alle vreeselijkheden werden haar toegedicht; men werkte daardoor op sommige onnadenkenden, doch dit was nog niet genoeg. Een ander, een beter middel moest te baat worden genomen. In 1852 werd door den minister *Thorbecke* een ontwerp van armenwet ingediend, geheel in den geest der constitutionele partij. Toen heette het dat de regten der Kerk en der diaconien in gevaar werden gebragt; petitien werden tegen dit ontwerp ingebragt; de spanning werd grooter, maar men kon toen nog geen slag slaan. Toen kwam de invoering der bisschoppelijke hierarchie. Men hield deze zaak niet op het zuiver terrein; de politieke mannen maakten er gebruik van en de aprilbeweging gelukte. Men heeft toen lang gesmaald op de constitutionele partij en hen beschuldigd van materialisten te zijn, geen hart voor de Kerk te hebben enz. De Thorbecophobie werd gevoed en de spanning gaande gehouden. Het vorig Gouvernement was echter gedwongen om in den geest der Grondwet te handelen. Geene herziening der gemeentewet of der jagtwet werd voorgesteld; men droeg alleen eene successieve verhooging der Staatsuitgaven voor. Maar de mannen der kerkelijke reactie, in verband met die op politiek gebied, begrepen niet te moeten stilstaan. Er werd een ontwerp nopens het onderwijs ingediend, en wat werd daaraan toegeschreven? De voorstanders van dat ontwerp, zeide men, willen eene godsdienstlooze school; de kinderen zullen den bijbel moeten missen, en dit alles werd onder het Volk verspreid; honderde, ja duizende petitien in dien geest werden met hunne namen geteekend. Wat is nu het geval? Om aan de bezwaren dier petitionarissen te gemoet te komen is dit Gouvernement opgetreden, maar dit optreden had ook plaats om aan de staatkundige reactie voedsel te geven en om de kerkelijke reactie in de hand te werken. Hij vraagt of men aan de Regering iets ongerijmds toedicht als de Kamer hare ongerustheid over haar optreden kenbaar maakt. Hij vraagt verder of de Regering meent dat door het benoemen van commissien, het geven van beloften of het uitvaardigen van circulaires alle bezwaren verdwenen zijn? Kan daardoor aan het godsdienstig verlangen voldaan worden? Hij meent neen. Hij heeft met leedwezen gezien het antwoord door de Regering op § 1 van het verslag der Kamer over hoofdstuk I gegeven; hij hoopt dat uit de discussien meerder licht nopens de inzigten der Regering zal verspreid worden; hij acht dit van belang om tot eene goede oplossing te geraken.

De heer *Dommer van Poldersveldt* geeft zijn leedwezen te kennen, dat hij van den Minister van Binnenlandsche Zaken geen meer voldoend antwoord heeft bekomen. Hij gelooft, dat het niet billijk was als bij wijze van scherts eene vergelijking te maken tusschen eene wet op het onderwijs met de aanbesteding van een publiek werk; die vergelijking heeft hij niet verdiend. Hij heeft een veel te hoogen dunk van het onderwijs, om dergelijke bemerking te verdienen. Buitendien het geldt hier een onderwerp, dat reeds jaren lang in behandeling is geweest, en dat in het vorig jaar in staat van wijzen was gebragt. Wat de spreker wil is hetgeen de Voorzitter der commissie tot het opmaken van het adres reeds den 24 september jl. gezegd heeft, dat hij namelijk wenschte dat alle aanleiding worde weggenomen, alsof de gewigtigste belangen zouden worden opgeofferd aan politieke kansrekening. Er bestaat geen beter middel om dien schijn weg te nemen, dan door eene spoedige aanbieding van het ontwerp nopens het lager onderwijs.

De *Minister van Justitie* kan ook zijne bevreemding niet verbergen, dat tot nu toe aan de Regering zoo weinig stof tot antwoorden is gegeven. De eenige vraag, die door den spreker uit Nijmegen werd gedaan, is door zijn ambtgenoot van Binnenlandsche Zaken beantwoord, en dat antwoord komt daarop neder dat men alles zou doen, wat menschelijker wijze mogelijk is, om de aanbieding van het ontwerp nopens het onderwijs zooveel mogelijk te bespoedigen. Hij gelooft niet, dat zijn ambtgenoot bij zijne beantwoording eenige de minste scherts heeft willen bezigen. Maar zoo het Ministerie het verlangen koestert, om het ontwerp zoo spoedig mogelijk in te dienen, hangt dit noch van den Minister van Binnenlandsche Zaken alleen noch van het Ministerie af, want ook de Raad van State moet deswege worden gehoord. Hij kan dus niets meer zeggen, dan dat de Regering het als een van hare duurste pligten beschouwt al te doen wat in haar vermogen is om zoo spoedig mogelijk het wetsontwerp aan de Vergadering in te dienen. Wat aangaat het tafereel van de laatste jaren, door den voorlaatsten spreker opgehangen, het kwam daarop neder, dat de optreding van dit Ministerie als eene poging van de reactie moest worden beschouwd, om de Grondwetsherziening van 1848 te vernietigen. Het komt den Minister voor, dat, na de bepaalde verklaringen, die het tegenwoordig Ministerie gegeven heeft, dat het niet in het minst in zijne bedoelingen ligt het in 1848 tot stand gebragte aan te tasten, het wel eenigzins als onbillijk, als hard te beschouwen is het daarvan alsnog te verdenken, eene verdenking, waartoe geen grond hoegenaamd aanwezig is. Voor die verdenking bestaat geen grond noch in de personen, noch in de verklaringen van dit Ministerie. Het is dan ook met een gevoel van opregtheid en van eigene waardigheid, dat die verdenking in de memorie van beantwoording werd afgeweerd. Genoeg zij het dus hier te herhalen, dat het Ministerie niet wil afwijken van de gewijzigde Grondwet van 1848, en dat het volstrekt geene reactionnaire pogingen in het werk stellen wil of bedoelingen heeft. De Minister heeft bij vorige gelegenheid wel gezegd, dat de questie van het onderwijs eene der voorname redenen uitmaakte die de aftreding van het ministerie *van Hall* hebben veroorzaakt, maar dat was niet de eenige reden. Er waren meer redenen van verschillenden aard. En dit is waar, dat hij meent te moeten vragen of de leden der Kamer, toen zij vóór de verkiezingen uiteengingen, niet zijn weggegaan met de bewustheid dat het toenmalig Ministerie niet lang meer mogelijk zou wezen. Het verbaast hem dus dat men zich nu verbaasd betoont over de aftreding van dat Ministerie. Daaruit blijkt dus dat de questie van het onderwijs niet was de eenige oorzaak van de aftreding van het toenmalig Ministerie. Het nieuwe Ministerie is ook niet opgetreden om aan al de wenschen of droombeelden te voldoen, die in honderde ingekomen verzoekschriften vervat waren. Het is ook nooit door de Regering gezegd, dat dit hare bedoeling was, om alles toe te geven wat de petitionarissen mogten verlangen. Zij heeft alleen dit gezegd, dat het werkelijk gebleken was, dat bij duizenden in den Lande en daaronder bij hooggeschatte en geachte mannen groot gemoedelijk bezwaar bestond tegen de voorgestelde wet op het onderwijs. De Regering wil trachten dat gewetensbezwaar van velen in den Lande uit den weg te ruimen of daaraan te gemoet te komen. Tot behoud van de eendragt heeft zij het wenschelijk gekeurd dat men beproeven zou om zoo mogelijk de zaak te regelen en te schikken. Dat brengt niet mede om de regten van de meerderheid op te offeren aan die der minderheid, maar men zal een middel opsporen om eene wet tot stand te kunnen brengen, ten einde de bestaande bezwaren zooveel mogelijk worden opgeheven. Het is een

wensch, die een oogmerk heeft het behoud en zoo noodig het herstel van de eendragt in ons midden. Nu geeft hij het volmondig toe, dat er noodzakelijkheid bestaat dat er partijen gevonden worden. Zij behooren tot het wezen van den constitutionelen Regeringsvorm. Maar van den anderen kant moet ook op de regten van minderheden worden gelet. Ook jegens eene kleine minderheid moet geen onregt worden gepleegd. Het behoort tot het wezen van een constitutionelen Staat, dat er gemeenschappelijk overleg plaats vindt, dat men wete te geven en te nemen, en dat men aan gematigdheid en wijsheid ook het gevoel van regt weet te paren. Het behoort tot de zorgen van eene welwillende Regering de eendragt in den Staat te bevestigen. Het is dus zeer verkeerd, het is zeer onbillijk, zoo men dit Ministerie voorstelt en beschouwt als te zijn opgetreden met het oogmerk of geneigd te zijn te voldoen aan al de eischen, die door petitionarissen gedaan zijn. De Minister zal in geen verder onderzoek treden van de beschouwingen of klagten in het voorloopig verslag der Kamer voorkomende, zoo zij thans niet nader worden toegelicht. Deze discussien zijn, naar hij meent, geschikt om zooveel mogelijk de vragen te beantwoorden die men tot de Regering mogt rigten. Het Ministerie is aanwezig om naar zijn beste weten te beantwoorden wat men mogt te berde brengen. De Regering meent hiermede en met hare schriftelijke beantwoording voor het oogenblik te kunnen volstaan.

De heer *Groen van Prinsterer* begint met te wijzen op het moeijelijke zijner positie. Hij kon niet voorzien, dat hij reeds op den eersten dag der discussien het woord zou voeren. Met belangstelling heeft hij, bij gelegenheid der beraadslagingen over het adres van antwoord, door den Minister van Justitie de oorzaken hooren opgeven nopens de vorming aan het tegenwoordig Kabinet. Hij had gewenscht dat die ophelderingen nog vollediger waren geweest en dat men die questie als eene publieke zaak had behandeld, zonder eenige geheimhouding; dit ware het eenige middel om iedereen tegen verkeerde veronderstellingen te vrijwaren. Hij is vooral verblijd omdat het gebleken is dat het de bepaalde wensch des Konings is, om acht te geven op de gewetensbezwaren der petitionarissen, namelijk door te letten op de hoofdgedachte van het protest tegen de gemengde school, zooals de meerderheid der Tweede Kamer die verlangde. Die hoofdgedachte der petitionarissen was tegen de gemengde school; de petitionarissen stonden niet op zich zelf; dit was slechts een vorm. Eene vereeniging der gezindheden is onmogelijk, tenzij men eene godsdienstlooze school daarstelle. Dat waren de gemoedsbezwaren der petitionarissen en deze bezwaren wilde de Koning bevredigen; die bevrediging heeft het Ministerie op zich genomen en dit is de taak van dit Kabinet.

Hij komt nu van de hoofdgedachte op den hoofdpersoon van het Ministerie, een zijner beste vrienden, die met hem de hoofdgedachte steeds gedeeld heeft en met wien hij in de practische resultaten steeds eenstemmig is. Er bestond derhalve geen twijfel of dit Gouvernement was, met het oog op zijn historischen oorsprong, gevormd in een anti-revolutionairen geest. Doch hoe lang heeft deze illusie geduurd? Slechts 5 dagen. Zij is geëindigd bij de sluiting van het vorig zittingjaar. Er zal ja eene poging worden aangewend om aan de gemoedsbezwaren te gemoet te komen, maar die poging zal zoodanig zijn, dat gevolgd worde het stelsel, waar tegen het petitionnement is gerigt. Wat moet de spreker nu doen? Moet hij, na de teleurstelling die hij zal ondervinden, erger nog dan onder het vorig Ministerie, moet hij nu zwijgen? Neen, onder zoodanige omstandigheden wordt hij opposant, als degeen *naast* wien hij wenschte te staan tegen hem over staat. Maar hij is een zonderling opposant; hij is een opposant in dien geest om het Ministerie te ondersteunen in het spoor dat hij verlangt te volgen, om het zoo mogelijk terug te brengen op het terrein, waarop het door het mandaat des Konings is gebragt. Hij maakt ook nog de volgende bedenkingen: hij hecht niet zoo zeer aan de spoedige indiening der onderwijswetten, want als al de drie ontwerpen te gelijk moeten ingediend worden, dan kan het twee of meer jaren duren eer de Kamer haar gevoelen daaromtrent kan uiten en dan zal men nog op herzelfde standpunt staan. De vraag is niet wanneer de ontwerpen zullen aangeboden worden? maar wel wat is het systema? gij zijt, zegt de spreker, een Ministerie ad hoc; gij hebt eene bepaalde taak. Hij vraagt aan de Ministers van Binnenlandsche Zaken en Justitie (want de andere Ministers zijn nog in eene afwachtende houding) wat het middel is, waaraan deze Regering meent, ten gevolge van den last des Konings, gebonden te zijn? De memorie van beantwoording zegt, dat het gevoelen der Regering bekend is; maar bij den spreker is dit niet het geval; dit gevoelen is hem nergens gebleken; hij heeft alleen eenige fraaije algemeene uitdrukkingen gehoord. De Regering zegt, dat het niet exclusief zal handelen; dat het eene verzoenende staatkunde zal volgen en dat het zich boven de partijen zal plaatsen. Hij antwoordt hierop in de eerste plaats met de vraag of niet elke waarheid exclusief is. Ten tweede zegt hij dat een ieder eene verzoenende staatkunde zal willen volgen, en ten derde merkt hij op dat een Duitsch geleerde gezegd heeft, dat zij, die zich boven de partijen wenschen te plaatsen, eindigen met er onder te komen. Verder zegt de Regering dat haar stelsel is: regt voor allen. Hij antwoordt dat een ieder dit kan onderteekenen; maar hij vraagt aan het Ministerie: wat is uwe praktische conclusie en bepaaldelijk op het stuk van het onderwijs? Daar ontbreekt eene bepaalde verklaring. Het is hem alleen duidelijk dat de conclusie van het Ministerie niet overeenkomt met de zijne of met de optreding van het tegenwoordig Kabinet. Hij doet verder uitkomen dat, hetgeen de Regering wil, blijkt gerigt te zijn tegen datgene, wat hij sedert jaren met den Minister van Justitie verdedigd heeft. Ten betooge daarvan haalt hij aan een werkje van den heer *van der Brugghen*, in 1854 over het onderwijs uitgegeven, en zegt dat de antecedenten moeten gehandhaafd of geëxpliceerd worden. Eene Christelijke volksschool in naam is steeds door den heer *van der Brugghen* bestreden, en wat kan het anders worden als het denkbeeld der Regering opgaat. Hij moet opmerken dat er hier slechts twee stelsels zijn; er is geen geven of nemen denkbaar; het systema van het Ministerie heeft geen kans om in deze Kamer te worden aangenomen. Hij geeft den Minister van Justitie in bedenking of dat stelsel door hem mag en kan verdedigd worden. Stel tegenover dat systeem, zegt hij, uwe antecedenten, bij voorbeeld uwe redevoering den 1 december 1853 gehouden enz. Hij zegt het karakter des Ministers van Justitie te kennen; hij weet dat bij hem ook dwaling uit edele beweegredenen voortvloeit, maar hij moet de daad des Ministers beoordeelen. Uw systeem, zegt hij, is lijnregt strijdig met de hoofdgedachten van het petitionnement en met de verwachting die men bij uwe optreding had. Wanneer dat stelsel door den Minister van Justitie mogt verdedigd worden dan zal hij, meer nog dan de minister *van Hall*, in tegenspraak zijn met zijne antecedenten; meer nog dan het ministerie *van Hall* zijn historischen oorsprong verloochenen en dat zal voor velen eene onverwachte en bittere teleurstelling zijn.

Zijne tweede bedenking is deze: het Ministerie zegt, dat het in zijn mandaat ligt om eene verzoenende politiek te volgen. Dit is een bewijs voor de zwakheid van het standpunt der Regering. Had ooit iemand bij de optreding van dit Ministerie gedacht aan eene verzoenende politiek? Was de optreding niet de oorlogsverklaring tegen de meerderheid der Kamer? Was daaraan niet het gezegde toe te schrijven dat er eene koude rilling over het Land ging? Hij had op 5 julij de overtuiging, dat het Ministerie terugdeinsde voor de taak die het op zich had genomen. Het Ministerie had eene uitnemende positie; het werd ondersteund door een groot deel van het Volk. Het had een grooten steun in het mandaat des Konings. Het woord des Konings moet, als men getrouw wil blijven aan de antecedenten van het voorgeslacht, in Nederland eene onberekenbare kracht uitoefenen. Zelfs meent hij dat de Regering eene uitmuntende positie tegenover de Tweede Kamer had, juist wegens de ongunstige meening over het laatst voorloopig verslag der Kamer over het onderwijs. Dat verslag was in alle hare hoofdpunten een steunpunt voor het Kabinet; het aanzijn van het Ministerie is eene aanhoudende oorlogsverklaring tegen de meerderheid der Kamer, en van dat standpunt kan het Ministerie zich niet losmaken. Het Ministerie vergete niet dat, al zij het irenischgezind jegens de Kamer, deze niet irenischgezind jegens het Kabinet gestemd is. De Kamer behandelt het Ministerie wel hard, maar nog niet al te hard. Maar er zal een tijd komen (bij de behandeling van het onderwijs) dat er geen sprake zal zijn van nemen en geven, maar dat de Kamer eenen beslissenden slag zal slaan. Hij wenscht het onderwijs te splitsen; hij voorspelt, dat men er later toch toe zal moeten komen en dat dit het eenige middel is tot bevrediging van allen. Het is niettemin van belang, dat het Ministerie middelen vinde om aan den last des Konings te voldoen. Hij weet het en zegt het tot zijn leedwezen: het Kabinet heeft weinig fiducie in de kracht der anti-revolutionaire partij; het is voor haar bondgenootschap bevreesd en zoekt liever andere bondgenooten. Het Ministerie beschouwt sprekers partij reeds als eene inpopulaire partij en vergeet dat uit die partij het Ministerie is voortgesproten. Men heeft wel eens gezegd, dat sprekers partij deel neemt aan den val van elk Kabinet, maar dan moet er toch eenige kracht in die partij gelegen zijn. Hij merkt op, dat geen Ministerie staande kan blijven, als het lijnregt staat tegenover de wenschen der anti-revolutionaire partij. Geene Protestantsche rigting is tegen het vrijzinnig Ultramontaansch element bestand, als het tegen niemand anders, dan tegen de anti-revolutionaire partij exclusief gerigt is. Zoo het Ministerie ook dien weg volgt, dan zal het afdrijven, zoo als wel eens gezegd is, op den stroom van beginselen, die anderen belijden.

De heer *van Foreest* zal tot diegenen behooren, die over kleine bezwaren heenstappen en de begrooting goedkeuren, omdat hij overeenstemt met de denkwijze van het Ministerie. De optreding van dat Ministerie was toch voor hem eene verblijdende verschijning en hij bestrijdt de bewering, dat slechts andere personen zijn opgetreden, doch dat de politieke rigting dezelfde is gebleven, want dan zou er geene reden bestaan hebben om de vorige Ministers te doen aftreden; het vorige Ministerie moest zijn voornaamsten steun vinden bij de liberale partij, doch van het nieuwe kon men eene anti-revolutionaire rigting verwachten en hij vleit zich dat het nieuwe Ministerie in woord en daad zal toonen dat anti-revolutionaire beginselen anders zijn dan die worden afgeschetst en de ware individuele vrijheid ten doel hebben. Hij betoogt verder dat men of anti revolutionair of liberaal is, en merkt op, dat, welke partij ook aan het hoofd is, zij steeds den weg van gematigden vooruitgang zal moeten inslaan, wat het voordeel is van een parlementairen Regeringsvorm. Naar des sprekers meening bestaat de meerderheid der Kamer uit anti-revolutionaire bestanddeelen, wat hij nader ontvouwt door op den voorgrond te stellen, dat de anti-revolutionaire rigting geene kerkelijke, maar eene staatkundige is en dat zij ook op het punt van godsdienst regt voor allen verlangt; hij zet in het breede uiteen, dat de liberale partij eenheid wil door dwang en de anti-revolutionaire door vrijheid en verscheidenheid. Zijne slotsom is, dat het Ministerie met deze Kamer kan regeren en ook bij de questie van het onderwijs het onderspit niet zal delven. Hij eindigt met de betuiging dat er geen grooter vriend van ware vrijheid in de Kamer is dan hij.

De heer *van Bosse* stelt als motie van orde voor deze discussien, welke eene poëtische en prozaïsche zijde hebben, bij het vergevorderde uur te verdagen tot maandag ochtend ten 11 ure.

Dienovereenkomstig wordt besloten, en de vergadering tot dien tijd gescheiden.

's GRAVENHAGE den 24 november.

H. M. de Koningin heeft gisteren morgen, na HD. terugkomst in de residentie, de godsdienstoefening in de Groote Kerk, onder het gehoor van den wel eerw. heer *P. G. te Winkel*, predikant te Bennebroek, bijgewoond.

— Men verneemt, dat, als een gevolg der bemoeijingen van de commissie, die zich onlangs van Meppel naar 's Hage begeven heeft, om bij den Minister van Binnenlandsche Zaken pogingen aan te wenden tot behoud van het telegraafkantoor aldaar, Z. Exc. nu daarop berigt heeft, dat het kantoor te Meppel zal gevestigd blijven, echter onder voorwaarde, dat de gemeente daarvoor jaarlijks eene som van *f* 1500 waarborgt.

— Zaturdag avond ll. is mevr. *Stoltz* voor de tweede maal in den Kon. Franschen schouwburg alhier opgetreden, en wel in de rol van *Catherine* in de opera *la Reine de Chypre*. Ook nu werd de schouwburg buitengewoon druk bezocht. De beroemde zangeres en actrice mogt nieuwe lauweren behalen. Talrijke blijken van goedkeuring mogten haar ten deel vallen. Bij herhaling werd zij teruggeroepen en ten slotte met bloemkransen vereerd.

— Men verneemt dat onze stad- en landgenoote mej. *Fanny de Bas*, pianiste van onderscheiding, die thans te Brussel woont, haar Vaderland zal bezoeken. Aanstaanden vrijdag, 28 dezer, zal zij zich te Amsterdam in *Felix Meritis*, en later op het tweede concert *Eruditio Musica* te Rotterdam doen hooren. Men vleit zich dat haar ook in hare geboortestad de gelegenheid zal worden aangeboden, bewijzen van hare groote vorderingen te geven. Reeds vroeger werd zij met veel bijval ontvangen. Men twijfelt er niet aan, dat dit thans niet minder het geval zal zijn.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van maandag 24 november.*

Aan de orde van den dag is de voortzetting der algemeene beraadslagingen over de begrootingswetten voor 1857.

De heer *van Bosse* vangt aan met te wijzen op het verschijnsel, dat de beraadslagingen op ll. zaturdag hebben opgeleverd, als zijnde daarbij gebleken van eene teleurgestelde en van eene niet teleurgestelde anti-revolutionaire partij; als de teleurstelling wel gemeend was dan zal het aantal aanhangers van het Ministerie zeer gering zijn. De teleurgestelde anti-revolutionaire partij heeft zich tegen de liberale partij zeer irenisch betoond en de niet teleurgestelde zeer polemisch, wat hem aanleiding geeft de rede van den heer *van Foreest* nader te bespreken. Zijns oordeels was door die rede geen enkel der nevelen opgeklaard, waarin de anti-revolutionaire partij is gehuld, en was alleen uit die rede gebleken de groote rekbaarheid en geschiktheid van de anti-revolutionaire partij om zich in alles te wringen wat met hare beginselen overeenkomt. De heer *van Foreest* beklaagde zich over het vooroordeel der liberalen tegen de anti-revolutionaire partij, doch zijne rede droeg de sterkste blijken van vooroordeel tegen zijne politieke tegenstanders, daar hij zich in zijne beginselen als onfeilbaar beschouwde, terwijl hij de liberalen op godsdienstig terrein voor godslasteraars, op politiek terrein voor revolutionairen en op oeconomisch terrein voor socialisten uitkreet, welke voorstelling ten eenen male valsch was, ofschoon het niet te ontkennen was dat er van de liberale beginselen misbruik is gemaakt. Wat den aanval op godsdienstig terrein betrof vraagt hij of de heer *van Foreest* vergeten is, dat het liberalisme de vrijheid van godsdienst erkent als een natuurlijk regt en dat de anti-revolutionaire partij daarentegen dit doet als eene gunst. Wat den aanval op politiek terrein betreft, toont hij aan dat de liberalen geen Republikeinen zijn en evenzeer de Volks-Souvereiniteit verafschuwen, zoo als die in 1789 en 1848 in Frankrijk in toepassing is gebragt, terwijl zij niet minder liefde voor en gehechtheid aan het Huis van Oranje bezield zijn, de geschiedenis van welk stamhuis ten nauwste aan het liberalisme verbonden is. Wat eindelijk den aanval op oeconomisch terrein betreft, hier stijgt zijne verbazing ten top, daar juist de liberale partij kapitaalvorming en dergelijken handel bevorderen wil. De conclusie der rede van den heer *van Foreest* heeft hem ook zeer verwonderd, daar die spreker verklaarde het Ministerie onvoorwaardelijk te zullen ondersteunen, terwijl dat Ministerie boven en dus buiten de partijen zegt te staan en terwijl de Minister van Finantien daarin zitting heeft, als socialist, welke den accijns op het gemaal heeft afgeschaft. — Wat nu de begrooting aangaat, komt de spreker op tegen de buitengewone verhooging der uitgaven, zonder dat de middelen daartegen genoegzaam opwegen en de strikte noodzakelijkheid daarvan gebleken is; beklaagt hij zich over de talrijke af- en overschrijvingen en over het buitensporig gebruik van den post voor onvoorziene uitgaven; mist hij ten aanzien der Akademie te Delft nog steeds de gewenschte maatregelen, om de daaromtrent gemaakte bezwaren uit den weg te ruimen; geeft hij zijn leedwezen te kennen, dat nog geen voornemen schijnt te bestaan om eene zoo noodige comptabiliteitswet aan te bieden, en betreurt hij dat bij de Regering nog geen plan bestaat tot herziening van ons belastingstelsel. Ten slotte verklaart hij, de verwerping der begrooting, om redenen daar buiten gelegen, als een uiterst noodmiddel te beschouwen en de begrooting alleen naar haren inhoud te zullen beoordeelen.

De heer *Thorbecke* zegt dat het hem aangenaam zijn eenige meerdere inlichtingen van het Ministerie te ontvangen, doch er in te zullen berusten wanneer het Ministerie zijn geheim nog niet wil verraden. Hij zal slechts eenige opmerkingen en bedenkingen mededeelen. Het antwoord der Regering op het voorloopig verslag heeft op hem den indruk gemaakt van te zijn een knorrig antwoord, daar het toch de bedoeling niet kan geweest zijn de Kamer bang te maken. Den inhoud van het voorloopig verslag beschouwt hij als een natuurlijk gevolg van den loop der gebeurtenissen, wat hij in het breede nagaat. Hij ziet in de aankomst van dit Ministerie punten van overeenkomst en ook van onderscheid met die van het vorig Kabinet; van overeenkomst, daar beide Ministerien tot het bewind werden geroepen ter gelegenheid van eene manifestatie van verontruste gemoederen en dat beide niet geroepen werden om een nieuw plan van Regering te stichten, maar om eenige bepaalde vragen op te lossen; van onderscheid in het innerlijk karakter, in de wijze van overname der successie van hunne voorgangers en in het stelsel van Regering. Hij gaat de verklaringen na, voorkomende in de memorie van beantwoording op het verslag der Kamer over hoofdstuk I der begrooting; daarin wordt gezegd, dat de Regering geen haar breed van de Grondwet zal wijken, doch de vraag blijft, hoe de Grondwet worden nageleefd; het komt hem voor, dat de Regering de behoefte aan overeenstemming met de Wetgevende Magt eenigzins schijnt te willen beperken; of is niet bevredigd door het antwoord op de vraag of bij het Gouvernement niet de neiging heerscht zekere kerkelijke kleur aan te nemen; ten aanzien van het onderwijs zeide de Regering, dat zij opvoeding niet geheel van onderwijs wil afscheiden en dat zij den Christelijken geest niet wettelijk uit de school verbannen wilde zien, doch dit wilde het vorig Ministerie ook niet; naar aanleiding der antwoorden vraagt hij, of deze Kamer uitsluitend eene wetgevende bevoegdheid heeft en volstrekt geene kennis heeft te nemen van den gang van het be-

stuur. Ten aanzien der rede van den heer *van Foreest* merkt hij op, dat die verre van verzoenend was; in die rede werd ook gezegd, dat het anti-revolutionair beginsel medebrengt, de feiten te eerbiedigen, waardoor de taak der Regering zeer zou worden vereenvoudigd. Hij treedt daarna in een onderzoek van de vraag, welke de gedachte van het Ministerie is; door het daaromtrent medegedeelde zal hij zich niet ongerust of ontevreden betoonen over de aankomst van dit Ministerie; hij stelt zich voor dat bij dit Ministerie eenheid van gedachte bestaat en neemt aan, dat alle Ministers, ook al waren sommigen tot de zondige holen van de liberalen afgedwaald, in de eene gedachte, door den Minister van Justitie blootgelegd, zijn wedergeboren; hij voor zich zou het levensbeginsel van dit Kabinet niet willen verkorten, maar het zelfs versterken door daaraan deel te doen nemen bij voorbeeld het lid uit Leyden en vooral den spreker uit Alkmaar. Hij meent nu nog eene bepaalde vraag te moeten doen betrekkelijk Luxemburg; het komt hem niet in den zin het daar gebeurde te beoordeelen, ofschoon het hem leed doet dat de naam van een der luisterrijkste Huizen van ons werelddeel daarbij is betrokken, maar hij meent te moeten vragen, of, wanneer, om het monarchaal beginsel te handhaven, eenige beginselen der Grondwet voor Luxemburg moeten worden veranderd, die dan voor Limburg kunnen behouden blijven? Hij rigt verder een protest tegen de rede van den heer *Groen*, die de persoonlijke gedachte of wil des Konings in de discussie had gemengd, waardoor de uiting der gevoelens aan banden wordt gelegd; uit het door den heer *Groen* gezegde trekt hij de slotsom, dat de anti-revolutionaire partij wel kan afbreken, maar te kort schiet wanneer het opbouwen geldt.

(*Het vervolg in een volgend N.°*)

[In het overige der zitting hebben de Ministers van Finantien, van Binnenlandsche Zaken en van Buitenlandsche Zaken het woord gevoerd, waarna de voortzetting der beraadslagingen is bepaald op morgen ochtend ten elf ure, wanneer de Minister van Justitie het eerst aan het woord is.]

ROTTERDAM den 24 november.

Aanstaanden donderdag den 27 dezer, des middags ten 1 ure, zal de Gemeenteraad alhier eene vergadering houden, waarin de volgende zaken zullen worden ter tafel gebragt: Mededeeling van ingekomen stukken; — delibereren over de adressen van de heeren *Mees* en c. q, benoemen van makelaars in wissel- en assurantiezaken; — idem over het voorstel omtrent de kade achter den Haringvliet; — idem over het verzoek van den heer *G. S. Pieters*, over grond op Fijenoord; — idem over de verbreeding der Scheepstimmermanslaan; — idem over den afstand van eenigen meerderen grond aan de sleephelling-societeit; — idem over het rapport wegens de bij het Rijk in gebruik zijnde gebouwen; — idem over het adres van heeren regenten van het H. Geest of Oude Mannenhuis, en daarop uitgebragt rapport; — idem over de voorwaarden tot verkoop der gronden aan de Westerkade.

— Gisteren morgen barstte te Zwijndrecht een hevige brand uit in den stoomolie-, tras- en pelmolen van de heeren *Vliegenthart en Comp.*, die in weinig tijds met al de gebouwen en voorraad zaad, rijst enz. eene prooi der vlammen werd.

— De feesten, welke door de muziek-vereeniging *Overeenstemming uit Kunstgevoel* te Schiedam, ter herdenking van haar 25jarig bestaan, in de verloopen week gegeven werden, zijn woensdag avond met een casino in de zaal van het gebouw *Musis Sacrum* besloten. De zaal was door de ijverige zorgen der feest-commissie in een bijna geheel nieuw, volkomen met het doel overeenstemmend, feestgewaad gedost. De heer *van de Wiel*, van Rotterdam, had door het aanbrengen van spiegels, groen, draperiën en tapijten het reeds prachtige aanzien der zaal nog belangrijk weten te verhoogen, terwijl eene fontein, waaruit verfrisschende eau de cologne ontsprong, met het overige een bij uitstek smaakvol geheel daarstelde. De avond werd genoegelijk met dansen en gezellig verkeer doorgebragt, tot dat ten 10 ure de feestvierenden werden uitgenoodigd zich naar het societeitslokaal te begeven, waar een collation was aangerigt, aan hetwelk ruim 160 personen deel namen. Na het eindigen van den disch begaf men zich andermaal naar de danszaal, waar men tot laat in den nacht bijeenbleef.

— Van Ter Heyde wordt den 22 dezer geschreven: Heden nacht strandde voor dit dorp de Noordsche brik *Carl*, kapit *Sörensen*, komende van Tromsoe, geladen met stokvisch en traan, bestemd voor Vlaardingen. De alhier gestationeerde reddingsboot van de Zuidhollandsche Redding-Maatschappij was spoedig te water. Drie manschappen der equipage werden terstond, de kapitein en overige bemanning later aan wal gebragt. De heer *J. van der Goes*, beheerder der reddingsmiddelen op deze kust, was persoonlijk in de reddingsboot en stond den kapitein met raad en daad bij. Het schip zal vermoedelijk verloren zijn. Men is bezig van den inventaris en de lading zoo veel mogelijk te bergen, waartoe de reddingsboot beschikbaar is gesteld.

— De Minister van Kolonien heeft, op aanzoek van den Leydschen hoogleeraar *de Vriese*, den heer *A. J. T. Tydeman* belast met het overbrengen van de getah-percha-plant naar Suriname, en worden tegen het voorjaar een zeker aantal dergelijke planten aangekweekt om mede derwaarts te kunnen worden verzonden.

— Bij den tabaksverkooper *J. W. van der Poll*, op den hoek van de Warmoesstraat en St. Janstraat te Amsterdam, is gisteren middag door het droogen van cigaren brand ontstaan, welke met de hulp van drie spuiten vrij spoedig is gebluscht; de aangerigte schade is niet groot, doch iemand, die zich langs een touw wilde aflaten en te spoedig losliet, is daarbij gekwetst.

— Ds. *J. J. Knap* te Putten heeft het herhaald beroep naar de Hervormde gemeente te Opheusden aangenomen.

— Ll. donderdag heeft eene commissie van oud-studenten, namens een aanzienlijk getal voormalige kweekelingen, uit verschillende gewesten van ons Vaderland, den hoogleeraar *L. G. Pareau*, bij gelegenheid der 25jarige vervulling van zijn hoogleeraarsambt, een tweetal kostbare geschenken aangeboden.

— Ll. dingsdag is de bewoning van *A Koster*, voerman, wonende te Stadskanaal, met den geheelen inboedel afgebrand; de levende have is met moeite gered.

— Ll. vrijdag is de boerenbehuizing, bewoond door *G. Toren*, te Midwolde, afgebrand. Alles is gered, doch het graan, benevens alles wat zich in de schuur bevond, is eene prooi der vlammen geworden.

— De waterhoogte te Arnhem was den 22 dezer 0,90 el. De Rijnhoogte te Keulen was den 22 dezer 5 voet Keulsch peil (5 voet 1 duim Rijnlandsch) en den 23 dezer 5 voet ½ duim Keulsch peil (5 voet 1½ duim Rijnlandsch).

— Volgens particulier berigt uit Smyrna van den 8 dezer, was Zr. Ms. fregat DOGGERSBANK, onder bevel van den kapitein ter zee *A.* baron *Collot d'Escury*, daags te voren van het Nieuwe Diep aldaar ter reede gekomen. Aan boord was alles volkomen wel. Men was den 6 october van Malta gezeild en had onophoudelijk met tegenwind en stilte te kampen gehad.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 24 November.

OVERLEDEN: M. C. Lobberegt, jd., 49 j. — G. Remmers, z., 5 m. — C. Stolk, d., 22 d. — J. de Ridder, z., 2 j. — J. H. Hoekemeijer, weduwenaar van M. Plaats, 66 j. — P. E. Vromans, z., 3 m. — A. de Zwart, wed. S. de Ley, 95 j. — J. de Groot, d., 8 d. — J. van Dorp, jm., 30 j.

BEVALLEN: C. J. de Graaf, geb. Vink, d. — H. de Man, geb. Hees, z. — D. Daalebout, geb. van Loo, d. — G. Marges, geb. van Son, d. — C. A. Walraven, geb. van Kal, z. — A. M. Boomhuijer, geb. Hendriks, d. — J. van Renterghem, geb. Hoefnagel, z. — M. A. Kup, geb. Kallenberg, z. — P. C. de Waal, geb. Kusters, d. — G. C. Felperlaan, geb. Peters, z. — C. Versluys, geb. Hijzen, d. — C. J. Cleton, geb. Jansen, z. — N. A. Pool, geb. Spijer, d. — P. van der Lem, geb. van der Zijden, z. — J. C. Sluyter, geb. de Koning, d. — A. A. Kleinstarink, geb. Bosch, d. — B. Horsten, geb. Goorman, z. — C. P. Schneider, geb. Nobel, d.

231ste Staats-Loterij.

Prijzen van f 100 en daarboven.

1ste Klasse, 1ste Lijst: N.° 18109 f 5000: n.° 12984 f 2000: n.° 1060 f 1500, 7873 f 1500; n.° 1505 f 1000, 9159 f 1000, 10792 f 1000; n.° 7180 f 400, 16973 f 400; n.° 63 f 200, 7817 f 200; n.° 113 f 100, 8950 f 100, 12372 f 100.

Zeetijdingen.

Nederland.

HELLEVOETSLUIS 23 november. (W.—W. N. W.) Gearriveerd *William*, Ward, van Boness; *Marie Jeannette*, Fekkes, van Alicata; *Zorg en Vlijt*, Mulder, van Liverpool; *Compact Goede Trouw*, de Vries, v. Lissabon; *Louise*, Mockeprang, v. St. Petersburg; *Rosebud*, Arnold, van Stockton; *Silvas*, Merry, van Goole, en *Grietje Weemhoff*, Pott, van Cardiff. — Vertrokken *Sea Gull* (st.) n. Hull en *Fijenoord* (st.) naar Londen.

HELLEVOETSLUIS 24 november. Gearriveerd *Anne*, Freear, *Earl of Auckland* (st.) en *Columbine* (st.), alle drie van Londen, en *Swanland* (st.) van Hull; de wind W. — N. ten W.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *William Cumming*, Jones, n. Savannah; *J. M. Hicks*, Crowell, naar New-York; *Gerhardina*, Brandt, naar Lissabon; *Gesina*, Postema, naar Nantes; *Zeemeeuw*, Tolner, naar Abbeville, en *Alice William*, Byrick, naar Dublin.

BRIELLE 23 november. (W. N. W.) Gearriveerd *Schiedam* (st.) en *Concordia* (st.), beiden van Londen; *Alert* (st.) van Hull, en *Gipsey Queen*, Bant, van Banff.

BRIELLE 24 nov. (N. W.) Gearriveerd *Batavier* (st.) van Londen en *Norfolk* (st.) van Goole.

MAASSLUIS 23 nov. (N. W.) Niets gepasseerd. — De Nederl. kof *Cornelia Jacoba* en andere van de buiten geankerde schepen zijn op de reede terug.

MAASSLUIS 24 nov. (N. W., hard, met buijen.) Niets gepasseerd.

BROUWERSHAVEN 23 november. (N. W.) Gearriveerd *Dart*, Scotland, van Boness naar Rott.; *Spring*, London, van Holloway, en *Clementina*, Cock, van Swansea, beiden naar Dordrecht. — Vertrokken *Union*, Pyhel, en *Twee Broeders*, Prins, beiden n. Schiedam.— De *Electra*, kapit. Wegman, is op de reede terug.

BROUWERSHAVEN 24 nov. (W., hard.) Gearriveerd *Magdalena*, Schumacher, van Tromsoe n. Rott. Veel drijfhout op de reede.

ZIERIKZEE 22 nov. Gearriveerd *Sibyl*, Nuttall, v. Jersey n. Rott.

TEXEL 21 nov. Nog vertrokken *Anna Christina*, Joon, n. Batavia (is uit zee terug); *Sylphide*, Meijer, n. Kaap Vert; *Hendrik Pieter*, Vil, n. Smyrna; *Neelina Jeltina*, Kuipers, n. Napels; *Kooger Polder*, Oldendorp, n. la Rochelle; *Magnet* (st.) n. Londen: *Anna Louisa*, Lakerooy, *Dove*, Robinson, *Hyppogriff*, Burton, *Doris*, Mellema, *Stephens*, Thompson, *Polarstern*, Engel, *Jeune Alphonse*, Vidard, *Hyacinthe*, Arthur, *Harlequin*, Miller, en *Isis*, Bradhering, alle tien n. Newcastle; *Navy*, Marshall, n. Shields; *Thomas Gales*, Laidler, *Shincliffe*, Copperthwaite, *Ver*, Hall, *Defiance*, Rowntree, *Dauntless*, Wilkinson, *Patriot*, Hinzmann, *Norton*, Graham, en *Catherine*, Johnson, alle acht n. Sunderland; *Richmond*, Ferney, *Robert Stroud*, Cuthbert, en *Zillah*, Tinkler, alle drie naar Seaham; *Burgemeester Huidekoper* (st.) n. Hull; *Eeltje Heidema*, Stomp, en *Vereeniging*, Stam, beiden n. Yarmouth; *Nil Desperandum*, Eastaway, *Amicitia*, Schoe, en *Bucephalus*, Call, alle drie n. Engeland; *Stad Enschedé*, Niggebrugge, n. Dundee; *Elise Marie*, Erichsen, n. Randers; *Rapid*, Asberg, n. Gothenburg; *Erstatning*, Hassing, n. Drontheim; *Ondine*, Engoe, n. Frederikstad; *J. Ahlers*, Schweichel, en *Therese*, Hohorst, beiden n. Bremen, en *Antje Schuring*, Schuring, op avontuur.

TEXEL 23 nov. (W.—W. N. W.). Gearriveerd *Waalstroom*, Mellink, v. Batavia; *Zuiderzee*, de Jong, v. Havanna, en *Gouverneur van Ewijck* (st.) van Hull; gisteren nog *Amelia & Ann*, Crabtree, van Middlesbro'; *Swallow*, Liddle, en *Zenith*, Conn, beiden van Sunderland; *Catharina*, de Winter, en *Zeldenrust*, Lohman, beiden van Newcastle. — Vertrokken gisteren *Lion* (st.) naar Londen.

TEXEL 24 nov. Gearriveerd *Activo*, Stam, van Curaçao.

VLIE 22 nov. Gisteren en heden niets gearriveerd. — Vertrokken gisteren niets; heden *Harburg* (st.) naar Harburg; *Jonge Paul* (st.) naar Hamburg, en *Christina Johanna*, Koekkoek, op avontuur.

Het schip *Hoogezand*, kapit. van der Leest, met steenkolen van Newcastle n. Hamburg, is in den nacht van 11 op 12 dezer zwaar lek op TERSCHELLING gestrand en zit half vol water; het volk is aan wal gekomen.

VLISSINGEN 22 nov. Op de Schelde gearriveerd: Voor Antwerpen bestemd *Arvum*, Parsons, v. Santa Cruz; *Reliance*, Goldner, van Berdianski; *Westkapelle*, Rooderkerk, van Londen, en *Rensina*, Prak, van Newcastle; voor Gent *Clémence*, Bauwens, van Villanova, en *Johanna Gezina*, van der Veen, van Riga. — Vertrokken *César*, Coudéré, naar Rio-Janeiro.

TERNEUZEN 21 nov. De Ned. kof *Hillechina*, kapit. Schuring, heden van Riga alhier gearriveerd, heeft den mast gebroken, de boot verloren en andere schade bekomen; is naar Gent opgezeild.

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te SYDNEY (N. Z. W.) 22 aug. *Zaanstroom*, wijlen Hofker, van Liverpool, l. v. Simonsbaai. — Te IBRAILA 17 oct. *Haren*, Boer, van Galatz. — Te BAYONNE 14 nov. *Wilhelmine*, Meijer, van Koningsbergen. — Te BORDEAUX 21 nov. *Emma Maria*, Sap, van Londen; 23 dito *Bordeaux* (st.), de Winter, v. Rott. — Op de ELVE 20 nov. *Arendina*, Boerhave, v. Cardiff, en *Christina Jacoba*, van Calker, v. Livorno; 21 dito *Alphard*, Roelfsema, v. Triest. — Te LIBAU 6 nov. *Johanna*, Rasker, v. Abo; 17 dito *Roelfina Roelina*, Lula, v. Schiedam. — Te BOLDERAA 16 nov. *Baron van Hall*, Scholtens, van Amsterdam. — Te REVAL 19 nov. *Hollander* (st.), Halfweg, van Rotterdam.

Vertrokken:

Van MARSEILLE 19 nov. *Lucretia*, Bragt, n. Falmouth. — Van CUXHAVEN 21 nov. *Nancy*, Andersen, naar Rotterdam. — Van PILLAU 20 nov. *Alida*, Valomstra, n. Schiedam. — Van LIBAU 12 nov. *Adriana*, Paap, en 13 dito *Elise*, Lübben, beiden n. Holland. — Van BOLDERAA 15 nov. *Udo Frederik*, van der Werff, n. Elseneur; 16 dito *Catharina Cornelia*, Astuling, en *Jantina Jetskelina*, Niehoff, beiden n. België, *Verwisseling*, Boon, n. Londen, en *Willem I* (st.), Pieters, n. Elseneur.

Het schip *Star of Peace*, kapit. Holdsworth, van de Algoabaai n. Rotterdam, den 3 october te St. Helena gearriveerd en den volgenden dag vertrokken, heeft bij het omloopen van Suikerbroodpunt met den achtersteven op de klippen gestooten, doch geene schade bekomen.

Het schip *Neêrlands Welvaren*, kapit. Brakke, te PERNAU gedeeltelijk beladen liggende naar de Maas, is van het ijs doorsneden.

SWINEMUNDE 20 november. De Lubecker schooner *Adolphine*, van Petersburg naar Neustadt, is heden met schade alhier binnengeloopen, zijnde in den nacht van 17 op 18 dezer in aanzeiling geweest met het Ned. tjalkschip *Geelida*, kapit. Nip, van Koningsbergen n. Antwerpen, welks bemanning op de *Adolphine* is overgegaan. De *Geelida* is afgedreven en vermoedelijk daarna op Wittmund gestrand. (*Zie het berigt uit Straalsund in ons vorig nommer.*)

Het kofschip *Eersteling*, kapit. Wunderlich, met rogge v. Pernau naar de Maas, te ELSENEUR binnen, heeft den 20 nov. na volbragte reparatie de reis voortgezet.

Het schip *Harmonie*, kapit. Zegelken, van Rotterdam n. Liverpool, is den 19 nov. te PENZANCE uit zee teruggekomen.

Gepraaid:

Den 27 october, op 25 gr. NB. en 38 gr. WL., *China*, T. Mulder, van Batavia naar Amsterdam.

Den 2 november, op 17 gr. 52 min. NB. en 30 gr. 15 min. WL., *Broedertrouw*, Hordijk, van Batavia n. Dordrecht (81 dagen reis); — dien zelfden dag, op 31 gr. NB. en 37 gr. WL., *Elisabeth Johanna*, Kamminga, van Bassein naar Zierikzee.

Door kapit. G. H. Ruhaak, van Batavia te Brouwershaven binnen: Den 15 october, op 10 graden 36 min. NB. en 24 gr. 39 min. WL., het Ned. fregat *Koning Willem II*, kapit. L. R. Giezen, van Newport naar Hong Kong (alles wel aan boord). — Den 16 nov., op 47 graden 40 min. NB. en 12 gr. 30 min. WL., *Nederland*, P. Huidekoper, van Amsterdam naar Batavia (alles wel aan boord).

Cargalijsten.

Rotterdam.

LONDEN, Concordia, W. Phillips. — 54 k. Metaal, W. van Houten en Zn.; 7 v. IJzeren Pijpen en 1 k. Gom Elastiek, S. A. le Vino en Co.; 16 v. Koopm., Merrem en Co.; 6 b. Wol, Minderop en van Heel, 4 b. Zijde, Gebr. Luttenberg; 2 p. Kleederen, Seeuwen en Co.; 2 v. Provisie, J. J. en H. van der Leeuw; 10 k. Thee en 1 v. Koopm., J. H. Claus en J. Reelinc; 1 k. Thee, Hoffman, Dorrepaal en Co.; 2 p. Koopm. en 10 Schapen, Preston en Co.; 2 p. Mostaard, F. van der Vijver; 3 p. Mostaard, H. van der Vijver; 1 v. en 2 k. Brandewijn en 2 k. Jenever, A. Samuel; 2 k. Koopm. en 1 k. Tin, H. Braakman en Co.; 1 k. Huiden, C. Hemmann en Co.; 7 p. Koopm., Diversen; 2 b. Zijde en 9 k. Koopm., Order.

LONDEN, Earl of Auckland, W. W. Appleton. — 16 v. Koffij, C. Hemmann en Co.; 100 z. Rijst, C. L. Roechling en Co; 98 z. Orseille, Koch en Vlierboom; 14 b. Saffloer en 1 k. Band, C. L. Ringrose en Co.; 60 z. Myrabolanes, Grohé en Sander; 6 pakk. Koopm., A. M. en C. Pluygers; 2 v. Wijn, J. Collings; 1 v. dito, B. A. Mispelblom; 2 v. Koopm., J. B. Cröl en Co.; 1 p. Boeken, A. Baedeker; 1 p. dito, de Wed. Krap en van Duym; 1 b. Vellen, S. A. le Vino en Co.; 1 k. en 4 p. Machinerie, S. Mostert en Zn.; 18 z. Veren, G. van Heek, te Dordrecht; 4 v. en 1 k. Koopm., M. Waterreus Ls., te 's Hage; 500 quarters Zaad, 25 v. en 5 p. Koopm., 1 partij Huiden, 72 v. Boter, 4 v. en 1 k. Spiegelglas enz., 3 k. Rhabarber en 1 p. Boeken, Order.

NB. In ons vorig Nommer zijn per *Ivanhoe*, van Leith, vermeld 3 vaten Ale aan Order, moet zijn: Kaas en van Ommeren.

Amsterdam.

LIVORNO, Hendrika Gesina, Kwint. — 9 v. Olie, F. Meerwein en Zn; 13 b. Wol, Goll en Co.; 93 b. dito, W. Wilson; 23 b. dito, Muller en Reesse; 22 v. Bloed, 1 partij Marmervliezen, Order; 14 b. Wol, Order transito; 2 v. Olie, 2 v. Puimsteen en 5 k. Sukade, Order te Rotterdam.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BELFAST, het Nederl. Kofschip *Vriendschap*, kapit. *T. F. Bakker*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BERGEN, het Noordsch Jagtschip *Dahles Minde*, kapit. *O. Dahl*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BERGEN, het Nederl. Schoener-Kofschip *Gier*, kapitein *B. G. Lambach*. Adres ten Kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

JAVA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het nieuw extra op de zeilage gebouwd Nederlandsch gekoperd Campagne-Barkschip *Landbouw*, kapitein *P. A. Kleynenberg*, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

VENETIË, het snelzeilend Nederl. Schoonerschip *Zeven Sterren*, kapit. *H. R. Ruhaak*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Te Vlaardingen:

LISSABON, het Nederl. Hoekerschip *Jonge Wouter*, kapitein *M. Kwakkelsteyn*, om spoedig te vertrekken. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Beursberigten.

LONDEN den 24 November.

De Geconsolideerden 3 pc. 94⅜ a ½. Spanje 1½ pc. 23⅞ a 24; dito Buitenl. 3 pc. 41⅞ a 42⅛; idem Cert. 5¾ a ⅞; dito Amort. 6 a ⅛. Mexico 3 pc. 22⅞ a ⅛. Venezuela 4½ pc. 35⅞ a 36; dito Uitgest. 15⅛.

AMSTERDAM den 24 November.

				Laagste koers.	Hoogste koers	Geblev. koers.
NEDERL.,	Werkelijke Schuld	2½	pCt.	62⅞	63	62 15/16
»	dito dito	3	»	75	75 1/16	75 1/16
»	dito dito	4	»	94	94 1/16	94 1/16
»	Amort.-Syndicaat	3½	»	89 13/16		
»	Handel-Maatschappij	4½	»	135		
»	O. I. Leening	4	»			
»	Leen. Holl.-Spoorweg	4½	»			
»	Rijn-Spoorweg	4½	»	100		
»	Maatsch. v. Weldadigh.	4	»			
FRANKR.,	Certificaten	3	»			
RUSLAND,	Obl. bij *Hope & Co.*	5	»	103	103¼	103¼
»	dito dito 1828/29	5	»	102½	102⅝	102⅝
»	Cert. dito 1831/33	5	»	92½		
»	dito dito 1840	4	»	83¾		
»	dito bij *Stieglitz*	4	»	82 13/16	82¾	82 13/16
»	dito » dito Nieuwe	5	»	92¼		
»	dito » dito 1855 dito	5	»	94⅞	94½	94¾
»	dito te Londen	4½	»	92¾	92½	92¾
»	Certific. van Assign.	6	»	62¼		
»	Inschr. dito	6	»			
POLEN,	Aand. 1838, *fl.* 500		f	152½		
»	Obligatien	4	pCt.	76½		
SPANJE,	Buitenlandsche	1½	»	22 15/16	23	22 15/16
»	dito	3	»	40¾		
»	Binnenl. a f 6000	3	»	36¼	36 5/16	
»	Amortisable Schuld					
»	Bewijzen van Coupons			5 1/16	5⅛	
OOSTENR.,	Obl. bij *Goll en Co.*	5	pCt.			
»	dito dito	4	»			
»	dito Metall. Oude	5	»	73½	73⅞	73⅞
»	dito Nieuwe bet te Amst.	5	»	82½	82⅞	82⅞
»	dito Nation. Metalliek	5	»	74⅞	75 1/16	75 1/16
»	dito Metalliek	2½	»	38½	38 9/16	
»	Weener Aand. fl. 250	4	»	312		
BELGIE,	Certificaten	2½	»			
»	dito bij *Rothschild*	2½	»	50 13/16		
PORTUG.,	Oblig.	3	»	44		
»	Defered					
VENEZ.,	Oblig.	4½	»	33¼		
»	Uitgest.	1½	»	14 1/16		
GRENADA,	Oblig.	3	»	20 1/16	20¼	20¼
»	Uitgestelde					
MEXICO,	Oblig.	3	»	20 7/16	20½	20 7/16
»	dito, Onbepaalde	3	»	20 7/16	20½	20 7/16

Nederl. Bank f 158. Pruiss. Aand., 1854, 3½ pc., f 205. Griekenl. Geldl. 1825, 5 pc., 3¼. Brazilie, 1824, £ 100, 5 pc., 97½. Ecuador 1855, £ 100, 1 pc., 14⅛; dito Onbep. 13⅞, 15/16. Rusland, adm. Hamburg, 5 pct., 93½.

Beleening 5 pc. Prolongatie 5½ pc. Disconto 5 pc.

Er was heden veel handel. Binnenlandsche fondsen ondergingen echter weinig variatie, alleen voor Aand. Handel-Maatschappij

waren hoogere prijzen te bedingen. Van Buitenlandsche sloten Oostenrijksche hooger, ondergingen Russische en Spaansche weinig verandering en werden Mexikaansche, Grenada en Venezuela lager afgegeven.

Laatste prijzen ten 5 ure. Holland 2½ pc. 62⁹⁄₁₆. Spanje 1½ pc. 22⅝ a 3/8; dito Binnenl. 3 pc. 36¼. Oostenr. Metall. 5 pc. 73⅞.

ROTTERDAM den 24 November.

Nederlanden, Werkelijke Schuld, 2½ pc., 62⅝; idem 4 pc., 94⅝. België, bij *Rothschild*, 2½ pc., 50½. Portugal, Oblig. te Londen, 3 pc., 44. Rusland, Cert. bij *Stieglitz*, 1854, 5 pc., 93; idem 1855, 5 pc., 94⅞ l. k., 94¾ h. k., 94⅞ gehl. k. Oostenrijk, Metalliek, 2½ pc., 38½; idem Nieuwe, rente Amst., 5 pc., 83; idem Nationale, 5 pc., 74¾ l. k., 75 h. k., 74¾ gebl. k. Ecuador, Nieuwe, 1 pc., 14.

Over het geheel waren de koersen aan die van zaturdag gelijk en was de handel niet levendig.

Wisselkoersen.

ROTTERDAM den 24 November.

Parijs.......	2 maanden	*f* 55.	kort	*f* 55¼.
Bordeaux...	2 »	- 54¾.	»	- 55¼.
Hamburg...	2 »	- 34⅞.	»	- 35¼.
» ...	3 »	- ——.	»	
Frankf......	6 weken	- 98½.		

Disconto 5 en 5½ pc.

AMSTERDAM den 24 November.

2 m. n. Parijs	*f* 55	geld.	2 maand.	Genua	*f* 45	geld.
zigt »	- 55⅞	»		Livorno...	- 39	»
2 m. n. Bordeaux	- 54¾	»		Napels	- 83½	»
z. zigt »	- 55	»		Petersburg	- 182½	»
3 maand. Madrid....	- 234	»	6 wek.	Weenen...	- 38½	»
Cadix	- 234	»		Augsburg .	- 36⅞	»
Sevilla.....	- 233	»		Frankfort.	- 98½	»
Bilbao	- 239	»		2 m. n. Hamburg	- 34⅞	»
Lissabon ...	- 40	»		zigt »	- 35¼	»
Porto......	- 40	»		2 m. n. Londen...	- 11.52½	»
				zigt » »	*f* 11.67½	pap.

Rotterdam ¼.

Marktberigten.

ROTTERDAM den 24 November.

GRANEN enz. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. aan geregelde vraag en verzending tot vorige prijzen langzaam van de hand gegaan; goede en puike *f* 11. 50 a *f* 12. 25; Mindere *f* 9 a *f* 11. 25; Russische soorten weinig gevraagd en meestal iets lager verkocht; 162 ℔ Hoogl. Kiesfs. *f* 420; 161 ℔ dito *f* 410, *f* 415, *f* 420; 160 ℔ Bovenl. Rijn *f* 375; 157, 158, 159 ℔ dito *f* 370; 160 ℔ Petersb. Cub. *f* 395. Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. bragt bij kleinen aanvoer ruim vorige prijzen op *f* 7 a *f* 8. 40; voorts 146 ℔ Arch. *f* 250, *f* 255; 145 ℔ dito *f* 250; 145 ℔ Petersb. *f* 240. Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. 10 c. lager; Winter *f* 5. 50 a *f* 6. 70; dito Zomer *f* 5. 25 a *f* 6. 50. Haver 20 c. lager: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3. 10 a *f* 4. 30; dito Lange *f* 2. 50 a *f* 3. 70. Boekweit *f* 10 hooger, op 140 ℔: Noordbrab. *f* 242, *f* 245, *f* 248; Rijn *f* 245, *f* 250. Erwten: Zeeuws. Groene *f* 11. 25 a *f* 8. 25; groote dito *f* 8 a *f* 10; Geld. Graauwe *f* 11 a *f* 14. Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 8. 50 a *f* 11; dito Bruine *f* 7 a *f* 10. 50; dito Paardenboonen, 10 c. lager *f* 5 a *f* 7. Koolzaad: Zeeuws. in Zakk. £ 82; Flakkeesch in zakk. £ 78. Zeeuws. Dotter £ 59, £ 61½ a £ 62½. Kanariezaad 50 c. hoger *f* 13. 50 a *f* 16. 60.

SCHIEDAM den 24 November.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 145 ℔ Archangel *f* 245 6/w.; 142 ℔ Petersburger *f* 228, cont. *f* 230 6/w. Gerst 130 ℔ Mapheim *f* 243 cont., *f* 245 6/w.; 133 ℔ Pernau *f* 270 cont.

MOUTWIJN	per Ned. Vat zonder Fust	*f* 25. —	zonder
JENEVER	» » » »	- 30. 50	de
AMST. PROEF....	» » » »	- 31. 75	belasting.

AMSTERDAM den 24 November.

GRANEN. Tarwe flaauw met weinig handel: 129 ℔ N. bonte Poolsche *f* 470; 127 ℔ Jar. dito *f* 450; 126 ℔ dito *f* 420; 123 ℔ dito *f* 405; 128 ℔ N. Rijn *f* 375; 124 ℔ O. dito *f* 380; 127 ℔ N. Bovenl. *f* 375; 125 ℔ dito *f* 370. Gedr. Rogge circa vorige prijzen, ongedr. lager afgegeven: 119, 120 ℔ Arch. *f* 233, *f* 236; 117 ℔ Petersb. *f* 222; 118 ℔ dito *f* 225, *f* 226; 117, 119 ℔ Holst. *f* 210, *f* 215; 142, 146, 148 ℔ N. Inl. *f* 230, *f* 242, *f* 250. Gerst en Haver zonder handel. Boekweit in een doch: 118 ℔ Amersf., Nijkerker, Gooische en Gordijker *f* 244.

ZADEN. Koolzaad dadelijk traag; op levering £ ½ hooger; Holsteinsch £ 53; op 9 v. Olie te leveren in Nov. £ 87. Lijnzaad flaauw; 105, 106 ℔ Dantziger *f* 275. Raapolie lager afgegeven; op 6/w. *f* 55; vlieg. *f* 55½; 1 Dec. *f* 56½, *f* 53½ a *f* 54; 1 Mei *f* 48, *f* 47½ a *f* 48. Lijnolie merkelijk lager; op 6/w. *f* 47; vlieg. *f* 46 a *f* 45; 1 Dec. *f* 45¼ a *f* 45½; 1 Maart, April en Mei *f* 38. Hennepolie op 6/w. *f* 48½; vlieg. *f* 47. Raapkoeken per 1040 st. *f* 100 a *f* 105. Lijnkoeken per 104 st. *f* 9 a *f* 14.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 24 November.

MEEKRAPPEN werden iets minder geveild dan vorige week en tot vaste prijzen werd nog al een en ander verkocht.

VLAS. De vraag op het land was gedurende de vorige week minder levendig. De aanvoer ter markt van heden was zeer groot en werd slechts langzaam opgeruimd. Over het algemeen was er beter te koopen.

LONDEN den 23 November.

KOFFIJ. Heden hebben onderscheidene handelingen in Plantation Ceylon tot iets hoogere prijzen plaats gehad. Ook Native Ceylon is gevraagd op de prijzen van 52/ a 54/. Voor vreemde bestaat ook meer kooplust. — RIJST met meer vraag, terwijl hoogere prijzen besteed zijn. Heden werd eene lading Rangoon, groot 17,000 z., per *Lochinvar* gedaan tot 10/7½, en eene lading Madras tot 10/6. Van disp. Pinkey Madras werden 1000 z. verhandeld tot 10/3. — OLIEN. Lijn ferm op 38/6. — TALK. Vaste markt. P Y C op de plaats 57/9 a 58/, op Dec. 57/9 a 58/, op Jan. tot Maart 57/9. — SUIKER. Ruwe. Hierin is weinig gedaan en wat in veiling aangeslagen is heeft weinig beteekenis. Dingsdag zullen geveild worden 300 v. Barbados, 110 f. en 120 v. Demerary, benevens 530 z. Bengaal. Voor Woensdag, Donderdag en Vrijdag is nog niets aangekondigd. Geraffineerde prijshoudend, doch met weinig kooplust.

LIVORNO den 15 November.

SUIKER. Geraffineerde. Van Holland hebben eenige aanvoeren plaats gehad, doch deze waren allen reeds op levering verkocht. Gedurende de week zijn gedaan 150/m. ℔ W. Z. tot lires 42½, 10/m. ℔ van Frankrijk tot lires 43, 25/m. ℔ S. B. in consignatie tot lires 44, 10/m. ℔ T. C. tot lires 43, Tarra 170, 20/m. ℔ V. D. tot lires 44 en 44 fust N. S. R. n.° 2/3 tot lires 43½. — KOFFIJ zonder aanvoeren bij kleinen voorraad. — OLIJFOLIE. Van Toskaansche soorten zijn eenige kleine partijtjes omgezet tot vorige prijzen; vreemde soorten ontbreken. — WISSELKOERS. Weenen 275 p. Londen 28. 95 a 28. 92. Parijs 114¾ p., 114½ g.

DANTZIG den 20 November.

GRANEN blijven flaauw en de prijzen op nieuw lager. Sedert maandag zijn verkocht 150 last Tarwe: 125 ℔ betaald met fl. 540 a fl. 560; 129 ℔ fl. 630; 129 ℔ puike fl. 650. Rogge gedaan 118 ℔ 54 sgr., 123 ℔ 56½ sgr., 125 ℔ tot 60 sgr. — WISSELKOERS. Londen 3/m. 198 geld.

ST. PETERSBURG den 14 November.

TALK zeer vast. Men biedt op Augustus 1857 r. 152, terwijl men op r. 154 houdt, in veronderstelling dat er weinig aanvoeren in het aanstaande jaar zullen plaats hebben. — HENNEP goed gevraagd; op Julij is reeds voor bereide r. 29½ besteed en blijft alzoo aangeboden. — GRANEN. Zachte Tarwe op Augustus gedaan tot r. 9; op Mei houdt men harde en zachte op r. 11½ a 12. Lijnzaad op Augustus gehouden op r. 10. — WISSELKOERS. Londen 38⁷⁄₁₆ a 38⁹⁄₁₆. Amsterdam 186 a 187½. Hamburg 34 a 34¼. Parijs 398 a 401.

ODESSA den 10 November.

GRANEN met weinig omgang. Voor zachte Tarwe betaalt men r. 11. 30 a 13½ en voor eene partij Sandomirka wegende 9. 30 pud r. 13¾. Vele kleine partijtjes harde dito zijn voor de Krim gekocht tot r. 13½ a 13¾ en Rogge voor r. 8. 60. Indien men gemakkelijker assurantie kon krijgen, zou men voor die plaats belangrijke zaken doen, dewijl aldaar groote behoefte bestaat. — LIJNZAAD, TALK en HUIDEN zonder bijzonderen handel. — WISSELKOERS: op Londen 3/m. 6. 21 a 6. 25. Marseille 403⅞. Triest 170⅞. Weenen 169¾.

Advertentien.

Voor de vele blijken van belangstelling, bij gelegenheid onzer **50jarige Echtvereeniging**, betuigen wij, ook namens onze Kinderen en Behuwdkinderen, opregten dank.

Rotterdam 25 *November* 1856.

JAN LORIÉ.
MARGARETHA JOHANNA DE BOOY.

Voor de vele bewijzen van belangstelling, ons bij gelegenheid van ons **Huwelijk** betoond, betuigen wij, ook namens onze wederzijdsche Betrekkingen, onzen opregten dank.

Rotterdam 24 *November* 1856.

B. C. D. HANEGRAAFF.
M. C. E. HANEGRAAFF, VAN HOBOKEN.

Voor de menigvuldige bewijzen van belangstelling en hartelijke deelneming, bij het treffend verlies onzer geliefde jongste Dochter ons betoond, betuigen wij bij deze, ook uit naam van hare Zuster en Broeder, onzen hartelijken dank.

Delfshaven 24 *November* 1856.

K. H. GREEVEN, *V. D. M.*
C. GREEVEN, TEISSIER.

Heden overleed, tot droefheid van alle zijne Betrekkingen en Vrienden, de Heer JOHANNIS VAN DORP, in den ouderdom van dertig jaren.

Rotterdam 22 *November* 1856.

Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, onze geachte Tante, Mejufvrouw MARIA CORNELIA LOBBEREGT, in den ouderdom van bijna 50 jaar, betreurd door hare Betrekkingen en vele Vrienden.

Rotterdam 23 *November* 1856.

T. A. RUYS,
H. DE BIE,
Executeuren Testamentair.

HOLLANDSCHE

Maatschappij van Landbouw.

AFDEELING

Rotterdam, Schiedam en Omstreken.

ALGEMEENE VERGADERING

op Maandag den 1 December 1856, des namiddags ten 1 ure, in de Herberg ***de Romein***, even buiten de Delftsche Poort, te Rotterdam.

Punten van Behandeling:

1.° Verslag der Afgevaardigden naar de Algemeene Vergadering te Delft.
2.° Voorstel van het Bestuur, omtrent het houden van eene Tentoonstelling van Vee in 1857.
3.° Benoeming van nieuwe Leden voor het Bestuur.
4.° Mededeelingen van het Bestuur.

GENERAL SCREW STEAM SHIPPING COMPANY,

(Incorporated by Royal Charter.)

WEKELIJKSCHE DIENST
TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN

voor Goederen en Vee.

Het **Engelsche Schroef-Stoomschip**

EARL OF AUCKLAND,

Kapitein ***William W. Appleton,*** vertrekt **WOENSDAG** 26 November, des morgens vroeg.

Adres bij de Agenten GEORGE LEVINGSTON en J. A. HOUWENS, te *Rotterdam*, en W. H. CAREY & SON, 34 Marklane, *Londen*.

FOR SALE,
NEARLY READY FOR LAUNCHING.

A splendid Iron Clyde SCREW STEAMER, of about 412 tons B. M. class at Lloyd's 12 A 1, Dimensions 160×23×13, having a first rate pair of direct action Engines of 70 Horse power and tubular boiler, the cubic capacity of Holds are 460 tons, consumption of fuel in 24 hours about 9 tons. This fine Vessel is of very strong construction and of first rate workmanship and material, is 3masted schooner rigged, having galvinised wire rigging parent anchors, double winches, tanks and all recent improvements. — Has accommodation for 17 first and 8 second class Passengers (which can be increased) besides berths for Officers and crew; the Cabin will be fitted with wainscot, mirrors, sofas, watercloset, wash basins etc., in first rate style.

This Steamer is of very handsome model, combining the appearance of a Yacht with the capacity and buoyancy of a Merchant Ship, will carry a large cargo, on little water, is constructed on same lines as two other Screw Steamers lately launched, which are fast and profitable.

Apply to the Builders WILLIAM SIMONS & Co., Whiteinch, Glasgow.

Wordt gevraagd voor een **CARGADOORS-KANTOOR** te ***Londen*** een

BEDIENDE.

Wanneer dezelve ervaring, aanhoudenden Handelsijver en goede Relatien bezit, zal de Belooning onbekrompen zijn, met het vooruitzigt van later **Deelgenoot** te worden. Zich te wenden door *portvrije* Brieven, in de Nederduitsche zoowel als in de Engelsche Taal, met volledige opgave van vroegere en tegenwoordige Betrekking, alsmede Stand, Ouderdom, verlangd Salaris enz., aan het adres van *Delta*, care of Mess.rs COWIE & SON, Advertising Agents, n.° 2, St. Ann's lane, City, London.

Twee SMIDSKNECHTS

worden er gevraagd door ***A. de Gruyter,*** Mr. Smid te Rockanje; de eene **Bekwaam** voor het **Boerenwerk**, de andere om een **Paard goed te kunnen beslaan**. Adres liefst in Persoon en anders met *gefrankeerde* Brieven.

WORDT DADELIJK VERLANGD

een Vlugge LOOPJONGEN.

Te bevragen bij de Boekhandelaren *ALTMANN & VAN DER PALM*, alhier.

Bij een ONDERWIJZER, op een der Dorpen in Zuidholland, die zich tot een klein getal **Kost-Leerlingen** bepaalt, is gelegenheid ter plaatsing van nog een Paar **JONGE LIEDEN**. Hij zou zich liefst belast zien met de opleiding van de zoodanigen, die tot **Adelborst** bij de **Marine** verlangen te worden voorbereid, of zich voor het **Examen** als **Stuurman** ter **Koopvaardij** wenschen te bekwamen. Adres *franco* (onder letter N) bij de Boekhandelaren en Drukkers *MENSING & DE KONING* te Rotterdam.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,

door de Notarissen *VAN DER HOEVEN en LORIÉ*, residerende te Rotterdam, op MORGEN den 26 November 1856, des namiddags ten 1 ure, in het Notarishuis aldaar, van:

Een hecht, sterk en uitmuntend gesitueerd **WOONHUIS**, met **PAKHUIS** en **ERVE**, aan de noordzijde van de Wijnhaven, tusschen de Kleine Wijnbrugstraat en de Bezemmakerssteeg, nabij de Groote Wijnbrug, te Rotterdam, wijk 2, n.° 245, Kadaster sectie G, n.° 25[illegible]. Grondbelasting 1856 *f* 93. 22. Het Woonhuis is in eigen gebruik en het Pakhuis verhuurd voor *f* **210** per jaar.

Het te Veilene is nog HEDEN en MORGEN te bezigtigen, Heden van 1—4 en Morgen van 10—1 ure, mits voorzien van een Toegangbiljet, door voornoemde Notarissen af te geven, te wier Kantore, Beursplein n.° 3, nadere informatien zijn te bekomen.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,

(ten gevolge van een plotseling toeval),

in de Herberg DE VERGULDE VALK, te Kethel, op MORGEN den 26 November en 3 December 1856, beide des voormiddags ten elf ure, ten overstaan van den Notaris *J. LECHNER*, residerende te Schiedam, van een sedert onheugelijke tijden gevestigden, nog in volle werking zijnden en een goed Bestaan opleverenden

Wagenmakers-Winkel,

met de daarbij behoorende **WERKTUIGEN** en **GEREEDSCHAPPEN**, en, des verkiezende, ook de voorhanden **HOUTWAREN**, benevens **BENEDEN-** en **BOVEN-WOONHUIS** en **ERF**, gelegen in het midden van het dorp Kethel, letter A, n.° 13, Kadaster sectie A, n.° 6[illegible].

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

Openbare Aanbesteding

op Woensdag den 3 December 1856, des voormiddags ten 11 ure, op het Stads Timmerhuis te Rotterdam, van: De LEVERING en PLAATSING van

Drie IJzeren RESERVOIRS,

in het Stads Armenhuis alhier, op de Voorwaarden die, op de gewone dagen en uren, ter lezing liggen op het Stads Timmerhuis alhier.

H. S. VAN RIJSOORT, Notaris, gevestigd te Charlois, zal op Zaturdag den 29 November 1856, des voormiddags ten 10 ure, in het gewone Locaal te Rhoon, verkoopen: eene aanzienlijke Partij Zware **Opgaande YPEN-**, benevens eenige **ESSCHEN- BOOMEN**, staande aan de Dijk onder de gemeente Rhoon.

Informatien te bekomen bij den Rentmeester der Heerlijkheden Rhoon en Pendrecht en ten Kantore van voormelden Notaris.

A. J. VAN DER POEST CLEMENT, Notaris te Poortugaal, zal op Zaturdag den 29 November 1856, des voormiddags ten *elf* ure, ten Herberge van ***D. Speelman,*** te Pernis, in het openbaar verkoopen:

30 mooije **Opgaande WILGEN BOOMEN**, zeer geschikt voor Werkhout, **50 APPEL-** en **PEREBOOMEN**, **180 WILGEN KOPSTOVEN**, met het Driejarig Rijs, en het Vierjarig RIJS van **120** stuks dito.

Alles staande op het Land van den Eigenaar, den Heer *J. Speelman* Pz., te Pernis, bij wien nadere inlichtingen te bekomen zijn.

*** Op den **10** December 1856 zal er in de Stads BANK VAN LEENING te *DELFT* Verkooping gehouden worden van de **PANDEN**, die verstaan zijn van de Maanden **Julij, Augustus** en **September 1855**. Die de verkooping van deze Panden wil voorkomen, moet de Intressen moeten voldoen vóór of op den **3** December 1856.

ERUDITIO MUSICA.

EERSTE CONCERT

DONDERDAG 27 NOVEMBER 1856.

Sinfonie (4de) *R. Schumann.* — Fantaisie *Albert Hahn.* — Ouverture *Gade.*

Viool de Heer **Konigslow.**
Zang de Heer **Guglielmi.**

SALON DES VARIÉTÉS,

te Rotterdam, in de Lombardstraat,
onder Directie van ***EDUARD BAMBERG.***

Op DINGSDAG den 25 NOVEMBER 1856:

HET HUWELIJK VOOR DE TROM, groote Comedie-Vaudeville, in **3** bedrijven, naar het Fransch, door *H. Edw. Capadose;* met geheel nieuwe Decoratien, Costumes en Théâtralen Toestel. Op algemeen verlangen, en wegens de uitgebreidheid der Voorstelling, geen **Nastuk**, om ten **11** ure te eindigen.

Entree **75** *Cents* in vertering. — Aanvang ten **8** ure precies.

Te Rotterdam, bij
ARRENBERG & VAN REYN.